

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Ja, nu nærmer vi os jo altså også noget, hvor der måske ikke er så stor uenighed, for disse fem grundbetingelser er rimelige grundbetingelser. Det væsentlige er jo bare, at vi ikke kan nedfælde dem som en doktrin. Det siger DUPI jo egentlig også, at så er der ikke behov for at forhandle nye retlige rammer eller formulere doktriner eller erklæringer.

For hvis vi nu skriver, at der skal være tale om massive krænkelser, så får vi allerede mellem alle dem, der har skrevet under, en kæmpe diskussion om: Hvor massiv er massiv? Og hvis vi siger, at det skal være flere lande, der skal være med i den styrke, som skal sættes ind for at beskytte menneskerettighederne, så vil der mellem dem, der har skrevet under på den traktat, om jeg så må sige, for nødværge, blive sagt: Jamen hvor meget er multilateralt?

Så i det øjeblik vi begynder at skrive det ned som en doktrin og en traktat, som man skriver under på, så har vi straks diskussionen, hvor man kan ødelægge det hele i forbindelse med beskyttelsen, ved at man skal stille spørgsmål til, hvor massivt det er, hvor mange man skal være, før denne her traktat, denne her kodeks er opfyldt.

Derfor er jeg enig i, at det er fornuftige grundbetingelser, man skal søge at søge for er til stede. Men jeg mener stadig væk ikke, at det er noget med en ny kodeks, en ny traktat, en tilføjelse til FN-pagten eller sådan noget, for så ødelægger man præcis det, der er det væsentlige, at masse mordere skal vide, at verden kan finde på at reagere, og at der ikke er en eller anden traktat, de kan skyde sig ind under.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Men så let er verden jo desværre ikke. Vi intervenserer i nogle tilfælde, når der sker grove krænkelser af menneskerettighederne, i andre tilfælde gør vi det ikke.

Vi har været fælles vidner til slagterierne i Tjetjenien, som er en grov krænkelse af alle menneskerettigheder, hvor man bomber mennesker, der intet har med hverken partisanvirksomhed eller krig eller noget som helst andet at gøre, hvor kvinder, børn, gamle dør af sult, bliver bombet. Der intervenserer vi ikke, vel? Det synes jeg personlig er klogt nok. Hvorfor gør vi ikke det? Fordi Rusland er Rusland. Fordi Rusland er stort, fordi Rusland er atomart. Det vil

sige, at vi laver en forskellig standard afhængig af, om det er store, veludstyrte lande, der krænker menneskerettighederne, der intervenserer vi ikke. Vi lægger vel også den skelnen ind, at hvis de er forholdsvis allierede med os, som f.eks. Tyrkiet i forhold til Kurdistan, så gælder standarden om menneskerettigheder heller ikke. Der foregår det oven i købet med en nær allieret. I Algeriet bliver der heller ikke intervenseret.

Så det er jo ikke en universel menneskerettighedskodeks, der gør, om vi intervenserer eller ej. Det er meget en sådan ad hoc-politisk formålstjenlig vurdering, der er afgørende for, hvornår vi gør det, og hvornår vi ikke gør det.

Men det, der er risikoen – specielt hvis man er præget af den selvgothed, jeg synes præger regeringen, når man siger, at det gør ikke noget, man intervenserer, når bare det er blandt stater, der har det ligesom os med høje moralske standarder – er jo, at vi åbner op for den situation, hvor grupper af lande kan gøre det med samme mangel, kan man sige, på legitimitet.

Jeg forstår heller ikke, at afvisningen er så bastant. Min tale var faktisk en åbning i retning af, at jeg godt vil anerkende, at der kan være situationer, hvor FN-systemet er så låst, at vi er nødt til at kunne reagere, men jeg forstår ikke, at det så ikke ender i en fælles erkendelse af nødvendigheden af i den situation at opstille et minimum af universelle spilleregler, der ikke har noget som helst at gøre med en doktrin.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Jeg skal kun ganske kort sige, når nu misforholdet mellem Tjetjenien og Kosovo bliver bragt ind her af hr. Villy Søvnald, at det bragte jeg faktisk også selv ind i afslutningen af min ordførertale, hvor jeg præcis sagde, at det naturligvis er forkert, at der så ikke blev reageret over for Tjetjenien.

Og jeg sagde også, at det ikke kan være sådan, at bare fordi man har en ven i Sikkerhedsrådet, kan man forhindre indgreb. Det er jo præcis derfor, vi skal have mulighed for at gribe ind på trods af Sikkerhedsrådets blokering.

Det var en fejl, at der ikke blev reageret stærkere over for Rusland. Vi har fra Det Konservative Folkepartis side fra starten ønsket en kraftigere reaktion over for Rusland for præcis ikke at give det signal, at man altså kan få lov til at gøre det, bare man er stor og brølende nok.